

ทัศนคติ และพฤติกรรมต่อการใช้จักรยานของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ในอำเภพนัสนิคม จังหวัดชลบุรี

Cycling Attitude and Behavior for Commuting of Mathayom Suksa 1 Students in Phanusnikom District , Chonburi Province.

กลุ่มา ถาวร เจ้าหน้าที่ประจำ

สำนักวิจัยและวิทยบริการ มหาวิทยาลัยศรีปทุม วิทยาเขตชลบุรี

บทนำ

ปีพุทธศักราช ๒๕๕๕ เทศบาลที่ได้รับการคัดเลือกให้เป็นเทศบาลน่าอยู่อย่างยั่งยืนยอดเยี่ยมระดับประเทศ ประจำปี ๒๕๕๕ ประเภทเทศบาลชนากลาง ได้แก่ เทศบาลเมืองพนัสนิคม จ.ชลบุรี ซึ่ง แนวทางการทำงานของเทศบาลเมืองพนัสนิคม จะมุ่งเน้นการพัฒนาด้านต่างๆ ทั้งเศรษฐกิจ สังคม และสิ่งแวดล้อม ควบคู่กันไปอย่างสมดุล การส่งเสริมการนำจักรยานมาใช้ในชีวิตประจำวันของนักเรียนจึงมีความสำคัญเป็นอย่างยิ่ง เพื่อเสริมสร้างความเป็นเมืองน่าอยู่อย่างยั่งยืนให้คงอยู่ต่อไป และทางชมรมจักรยานเพื่อสุขภาพของอำเภพนัสนิคมยังมีการจัดกิจกรรมที่ให้ความสำคัญในการรณรงค์ให้ ประชาชนใช้จักรยานในชีวิตประจำวันในระยะสั้นๆ อย่างสม่ำเสมอ เช่น การปั่นจักรยานไปจับจ่ายซื้อของที่ร้านค้าในชุมชนหรือหมู่บ้าน การเดินหรือปั่นจักรยานไปโรงเรียน การเดินหรือปั่นจักรยานไปสวนสาธารณะใกล้บ้าน การปั่นจักรยานเพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยว ตลอดจนการปั่นจักรยานเพื่อสุขภาพเป็นประจำในทุกๆ ปีอย่างต่อเนื่อง และสอดคล้องกับนโยบายของรัฐบาล คือ “นโยบายการส่งเสริมการใช้จักรยาน” ซึ่งในวันที่ ๓ ตุลาคม ๒๕๕๗ พลเอกประยุทธ์ จันทร์โอชา นายกรัฐมนตรี ได้กล่าวถึง ในรายการคืนความสุขให้คนในชาติ ว่ารัฐบาลจะเร่งเสริมให้มีเส้นทางจักรยานที่ปลอดภัยให้ผู้ขับขี่ยานขึ้นให้ทั่วถึงทุกภูมิภาค และอาจจะสามารถเชื่อมโยงให้เกิดเส้นทางจักรยานเพื่อการสัญจรและการท่องเที่ยว โดยให้มีพื้นที่ทุกจังหวัดและทุกพื้นที่ และยังเป็น การช่วยประเทศลดการใช้พลังงาน ลดมลพิษและรักษาสีสิ่งแวดล้อม จังหวัดสุรินทร์ได้แจ้งขอความร่วมมือองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในการรณรงค์ใช้จักรยานในชีวิตประจำวัน องค์การบริหารส่วนตำบลหนองเรือ จึงขอรณรงค์ให้ประชาชนในพื้นที่ตำบลหนองเรือ ร่วมการรณรงค์การใช้จักรยานในชีวิตประจำวัน ตามนโยบายของรัฐบาลดังกล่าว

ผู้วิจัยมีความสนใจศึกษาเกี่ยวกับทัศนคติ และพฤติกรรมต่อการใช้จักรยานของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๑ ในอำเภพนัสนิคม จังหวัดชลบุรี เพื่อเป็นประโยชน์แก่เทศบาลเมืองพนัสนิคม ตลอดจนหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการนำข้อมูลที่ได้ไปจัดทำเพื่อส่งเสริมให้เกิดการสร้างชุมชนจักรยานและวัฒนธรรมการใช้จักรยานในชีวิตประจำวัน เพื่อกระตุ้นส่งเสริมให้ชุมชนรับรู้ เข้าใจและสนใจ รวมทั้งมีจำนวนผู้ใช้จักรยานเดินทางในชีวิตประจำวันในชุมชนเพิ่มขึ้น และเพื่อส่งเสริมให้เกิดกระบวนการสร้างการมีส่วนร่วมในการสร้างชุมชนจักรยานให้เกิดขึ้นในเทศบาลเมืองพนัสนิคมต่อไปในอนาคต

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

- เพื่อศึกษาทัศนคติต่อการใช้จักรยานของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๑ ในอำเภพนัสนิคม จังหวัดชลบุรี
- เพื่อศึกษาพฤติกรรมต่อการใช้จักรยานของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๑ ในอำเภพนัสนิคม จังหวัดชลบุรี

ขอบเขตของการวิจัย

เป็นการวิจัยเชิงปริมาณ โดยเลือกใช้วิธีการสำรวจด้วยแบบสอบถามที่สร้างขึ้นและกำหนดขอบเขตของการวิจัยไว้ดังนี้

- ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง** ประชากร ได้แก่ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๑ ในอำเภพนัสนิคม จังหวัดชลบุรี
- กลุ่มตัวอย่าง**เลือกจากประชากร ใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบง่าย (simple random sampling) จำนวน ๒๐๐ คน
- เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย** ได้แก่ แบบสอบถาม (questionnaires)
- การเก็บรวบรวมข้อมูล** มีขั้นตอนดังนี้
- ผู้วิจัยอธิบายรายละเอียดเกี่ยวกับเนื้อหาของแบบสอบถามและวิธีการตอบ
 - ผู้วิจัยเข้าไปในสถานศึกษา แล้วแจกแบบสอบถามให้กลุ่มเป้าหมาย รอนจนกระทั่งตอบคำถามครบถ้วนระหว่าง นั้นถ้าผู้ตอบมีข้อสงสัยเกี่ยวกับคำถาม ผู้วิจัยจะตอบข้อสงสัยนั้น
- การวิเคราะห์ข้อมูล** สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลได้แก่ การหาค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ผลการวิจัย

ตารางที่ ๑ จำนวนและร้อยละของเพศของนักเรียนที่ตอบแบบสอบถาม

เพศ	จำนวน	ร้อยละ
ชาย	๘๗	๔๓.๕๐
หญิง	๑๑๓	๕๖.๕๐
รวม	๒๐๐	๑๐๐.๐๐

นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๑ ในอำเภพนัสนิคม จังหวัดชลบุรี ที่ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นหญิง จำนวน ๑๑๓ คน คิดเป็นร้อยละ ๕๖.๕๐

ตารางที่ ๒ จำนวนและร้อยละของการใช้จักรยานในช่วงหนึ่งปีที่ผ่านมา

การใช้จักรยานในช่วงหนึ่งปีที่ผ่านมา	จำนวน	ร้อยละ
ใช้	๑๔๙	๗๔.๕๐
ไม่ใช้	๕๑	๒๕.๕๐
รวม	๒๐๐	๑๐๐.๐๐

นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๑ ในอำเภพนัสนิคม จังหวัดชลบุรี ที่ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ตอบว่าในช่วงหนึ่งปีที่ผ่านมา พบว่า นักเรียนส่วนใหญ่ใช้จักรยาน จำนวน ๑๔๙ คน คิดเป็นร้อยละ ๗๔.๕๐

ตารางที่ ๓ จำนวนและร้อยละของโอกาสในการใช้จักรยานในช่วงหนึ่งปีที่ผ่านมา

โอกาสในการใช้จักรยานในช่วงหนึ่งปีที่ผ่านมา	จำนวน	ร้อยละ
ใช้ในออกกำลังกาย	๒๒	๑๑.๐๐
ใช้ในการเดินทางระยะใกล้(ระยะทาง ๑-๓ กิโลเมตร)	๑๕๗	๗๘.๕๐
ใช้ในการเดินทางระยะไกล(ระยะทางมากกว่า ๓ กิโลเมตร)	๑๔	๗.๐๐
ใช้ในการแข่งขัน	๒	๑.๐๐
อื่น ๆ	๕	๒.๕๐
รวม	๒๐๐	๑๐๐.๐๐

นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๑ ในอำเภพนัสนิคม จังหวัดชลบุรี ที่ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ตอบว่าในช่วงหนึ่งปีที่ผ่านมา พบว่า นักเรียนส่วนใหญ่ใช้จักรยานเพื่อการเดินทางในระยะใกล้ จำนวน ๑๕๗ คน คิดเป็นร้อยละ ๗๘.๕๐

ตารางที่ ๔ จำนวนและร้อยละของกิจกรรมรณรงค์การใช้จักรยานที่นักเรียนอยากจะทำร่วม

กิจกรรมรณรงค์การใช้จักรยานที่นักเรียนอยากจะทำร่วม	จำนวน	ร้อยละ
๑.ใช้จักรยานเพื่อทำประโยชน์ เช่น ทำความสะอาด /ปลูกต้นไม้ / ทำสมาธิ ที่ศาสนสถาน(วัด/โบสถ์)	๑๑๘	๕๙.๐๐
๒.ใช้จักรยานเพื่อการท่องเที่ยวชมวิวและเยี่ยมชมสถานที่สำคัญ	๔๑	๒๐.๕๐
๓.ใช้จักรยานในวันสำคัญต่างๆ เช่น วันพ่อแห่งชาติ	๑๖	๘.๐๐
๔.ใช้จักรยานเพื่อการแข่งขันชิงถ้วยรางวัล	๑๒	๖.๐๐
๕.ใช้จักรยานเพื่อการออกกำลังกายตอนเย็นหลังเลิกเรียน	๙	๔.๕๐
๖.อื่น ๆ	๔	๒.๐๐
รวม	๒๐๐	๑๐๐.๐๐

นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๑ ในอำเภพนัสนิคม จังหวัดชลบุรี ที่ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ตอบว่า กิจกรรมที่นักเรียนอยากจะทำร่วมในกิจกรรมรณรงค์การใช้จักรยานมากที่สุด คือ การใช้จักรยานเพื่อทำประโยชน์ต่อสังคม เช่น ทำความสะอาด ปลูกต้นไม้ ทำสมาธิที่ศาสนาสถาน(วัด/โบสถ์) เป็นต้น

อภิปรายผล

จากผลการศึกษา ทัศนคติ และพฤติกรรมต่อการใช้จักรยานของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๑ ในอำเภพนัสนิคม จังหวัดชลบุรี งานวิจัยนี้ได้ศึกษาเพื่อเป็นข้อมูลให้กับทางเทศบาลนัสนิคม และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเพื่อเป็นการส่งเสริมให้นักเรียนใช้พาหนะจักรยานในชีวิตประจำวัน จะได้ว่า นักเรียนส่วนใหญ่ไม่ได้ใช้จักรยานเป็นพาหนะในการเดินทางมาโรงเรียน เพราะมีอุปสรรคที่สำคัญคือ ความปลอดภัย ดังนั้น หากทางเทศบาลและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องได้ตระหนักเห็นคุณค่าประโยชน์ของการรณรงค์ส่งเสริมให้นักเรียนสามารถนำจักรยานมาใช้ในการเดินทางมาโรงเรียนได้ ก็จะเป็นประโยชน์ทั้งต่อนักเรียนเอง ต่อครอบครัว ชุมชนและสังคมเพื่อสร้างความน่าอยู่อย่างยั่งยืนให้กับเทศบาลเมืองพนัสนิคมได้อย่างแท้จริง

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

- ควรศึกษากับกลุ่มตัวอย่างอื่น ๆ เช่น นักเรียนในระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย ผู้บริหาร ครูในสถานศึกษาและผู้บริหารเทศบาลเมืองพนัสนิคมเกี่ยวกับทัศนคติและพฤติกรรมการนำจักรยานมาใช้ในชีวิตประจำวัน
- ควรศึกษาความพร้อมของชุมชนเทศบาลเมืองพนัสนิคมในการร่วมสร้างชุมชนจักรยาน

บรรณานุกรม

ชุตีวรรณ สบายฤทัย. (๒๕๔๓). แนวโน้มพฤติกรรมการใช้จักรยานของเด็กนักเรียน ชั้นมัธยมศึกษาในเขตเทศบาลนครเชียงใหม่. วิทยานิพนธ์ปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการมนุษย์กับสิ่งแวดล้อม. มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.

ชัยวัฒน์ ทานะรมณ์. (๒๕๕๐). ทัศนคติและพฤติกรรมของนักศึกษาที่มีผลต่อการอนุรักษ์พลังงาน ในสถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง. สารนิพนธ์ ปริญญาบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการ. มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.

ธเนศวร เจริญเมือง. (๒๕๓๙). ความเป็นมาของจักรยาน. กรุงเทพฯ: ชมรมจักรยานเพื่อแห่งประเทศไทย.

นันทา เบญจศิริรักษ์. (๒๕๔๐). คีนชีวิตให้เมืองเรา. เชียงใหม่: คณะกรรมการงานระดมทุนเพื่อการ พัฒนามูลนิธิภาคเหนือ มูลนิธิโลกสีเขียว. (๒๕๕๕). “บทเรียนจากโบโกต้า” ฉายในเทศกาลปั่นเมือง ณ สวนลุมพินี ในวาระ ครบรอบ ๒๐ ปี มูลนิธิโลกสีเขียว. ๒๕ กุมภาพันธ์

ศาสน์ สุขประเสริฐ. (๒๕๔๘). “การศึกษาและพัฒนามาตรฐานการออกแบบทางจักรยาน.” รายงาน การวิจัย มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารี.

